Финландско образование

petra.linderoos(a)oulu.fi

ГРАДИВНИ ЕЛЕМЕНТИ ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

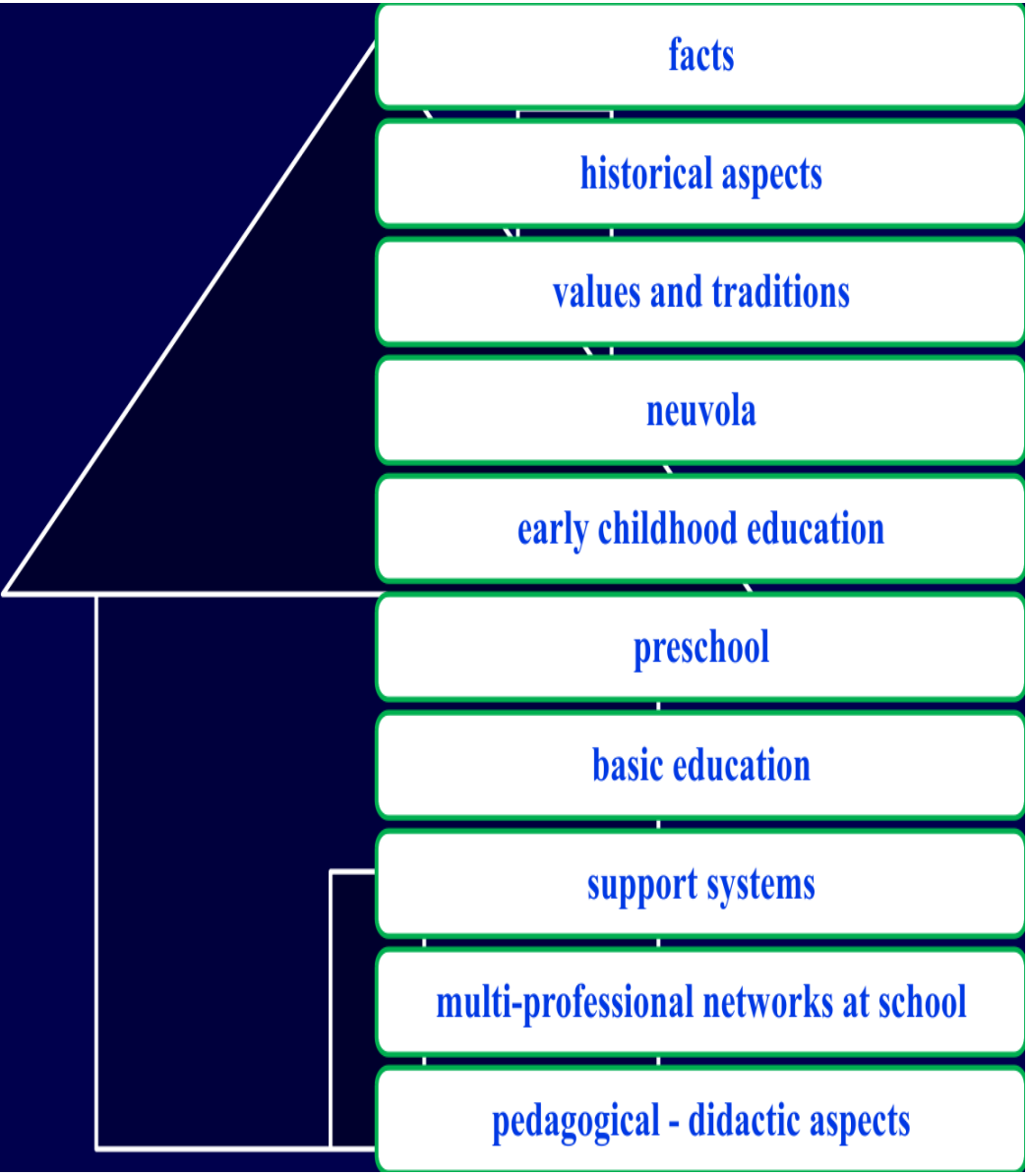

ФАКТИ

ИСТОРИЧЕСКИ АСПЕКТИ

ЦЕННОСТИ И ТРАДИЦИИ

„НЕВУЛА“

ОБРАЗОВАНИЕ И ВЪЗПИТАНИЕ В РАННО ДЕТСТВО

ПРЕДУЧИЛИЩЕ

ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

ПОДКРЕПЯЩИ И ПОДДЪРЖАЩИ СИСТЕМИ

МУЛТИ-ПРОФЕСИОНАЛНИ МРЕЖИ В УЧИЛИЩАТА

ПЕДАГОГИЧЕСКИ И ДИДАКТИЧНИ АСПЕКТИ

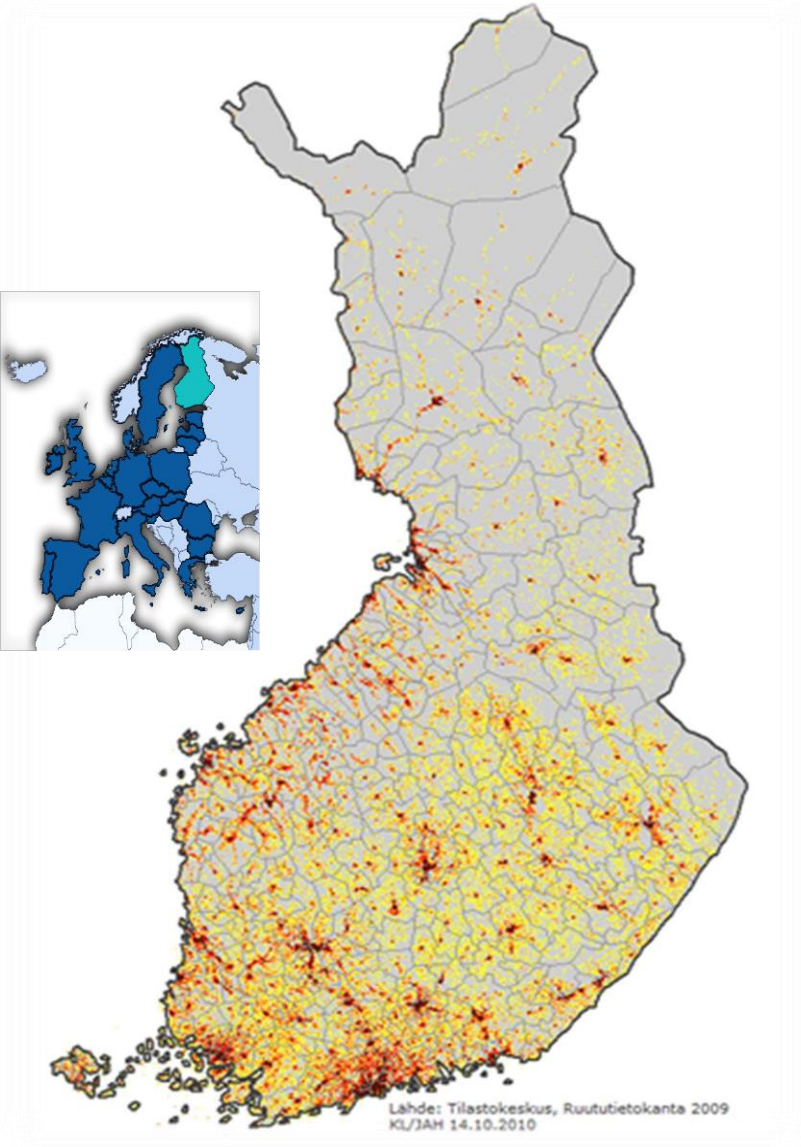

6.12.1917 независимост

Официални езици Фински(1863) /Шведски

Малцинствени езици (§17)

Сами езици,
Романски жестомимичен език, Карелски езици

Площ	**338 145 km**
Население	**5,4 26 милиона**
мигранти	**~ 5,5 % /1990: 0,5%**
района на Хелзинки	**~ 9 %**
раждаемост	**~ 1,8**
ниво на безработица	**~ 7,7%**

www.kotu.fi;
https://www.tilastokeskus.fi/til/tyti/2013/07/tyti_2013_07_2013-08-20_tie_001_fi.html
http://www.stat.fi/til/synt/2012/synt_2012_2013-04-12_tie_001_en.html

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ФИНЛАНДСКИТЕ ДАНЪЦИ

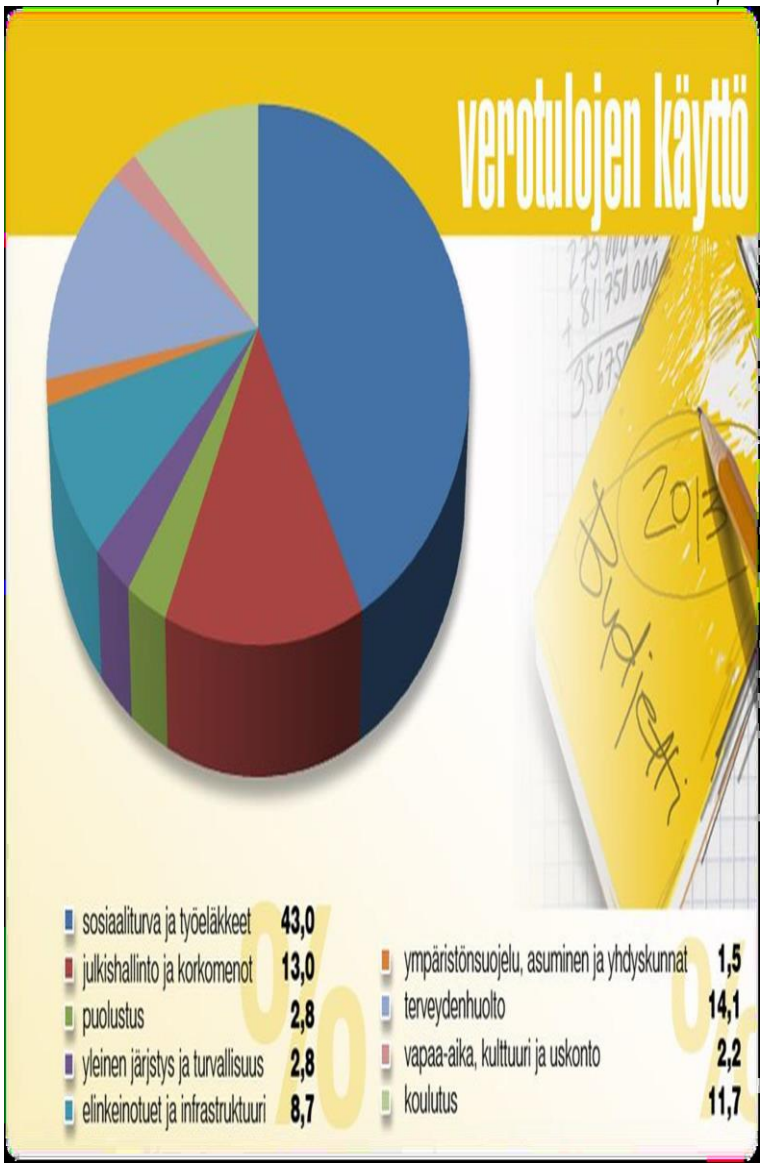

СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ И ПЕНСИИ	43,0
ПУБЛИЧНА АДМИНИСТРАЦИЯ И ЛИХВЕНИ ПРОЦЕНТИ	13,0
ОТБРАНА	2,8
ОБЩЕСТВЕНА СИГУРНОСТ И РЕД	2,8
БИЗНЕС РАЗВИТИЕ И ИНФРАСТРУКТУРА	8,7
ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЖИЛИЩА, ОБЩИНСКИ СЪОРАЖЕНИЯ	1,5
ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ	14,1
ОТДИХ КУЛТУРА И РЕЛИГИЯ	2,2
ОБРАЗОВАНИЕ	11,7

РАЗХОДИ ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА 2012 /МИЛ. €

http://www.stat.fi/til/kotal/2012/kotal_2012_2014-05-08_tie_001_fi.html
http://www.stat.fi/til/kotal/2012/kotal_2012_2014-05-08_tie_001_fi.html

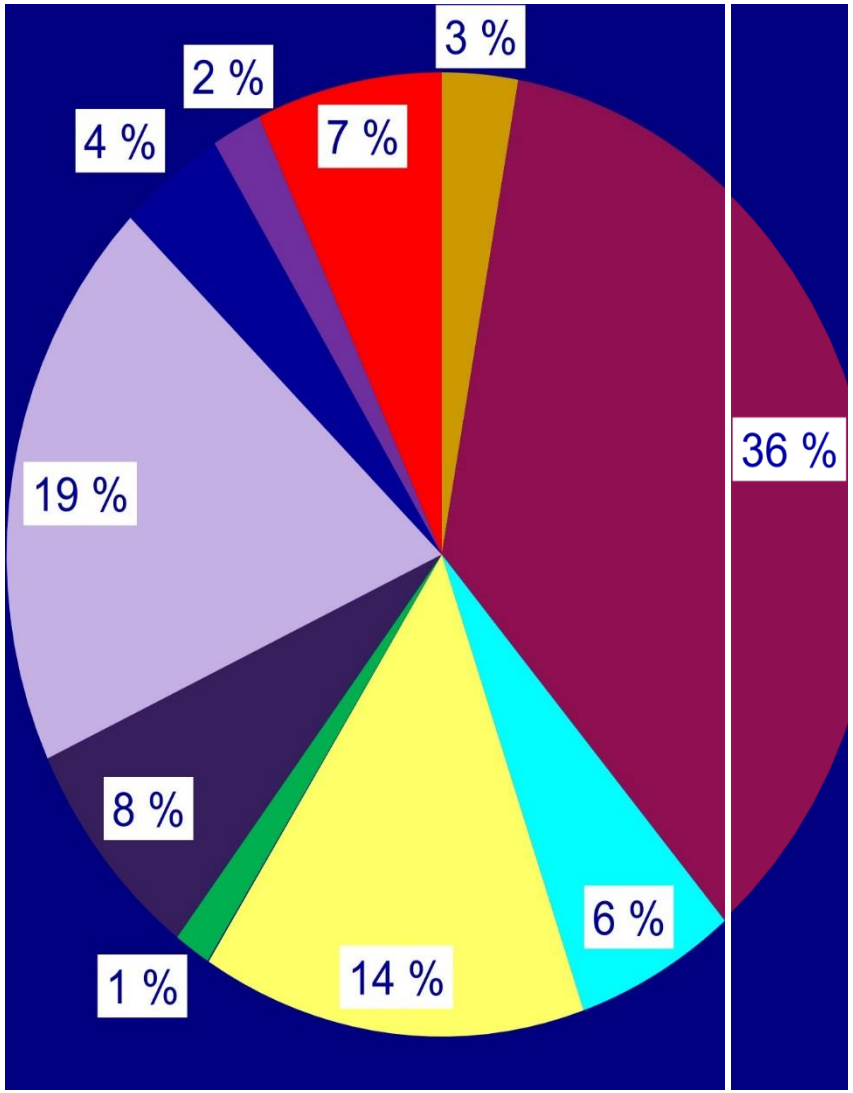

Предучилищно образование / 342 (3%)

Средни училища с различни профили / 4363 (36%)

Средно общо образование / 727 (6%)

Професионално образование / 1736 (14%)

Практика и стаж / 171 (1%)

Политехническо образование / 928 (8%)

Университетско образование и изследователска дейност / 2340 (19%)

Друго образование / 478 (4%)

Администрация / 227 (2%)

Финансова помощ за учащи се / 837 (7%)

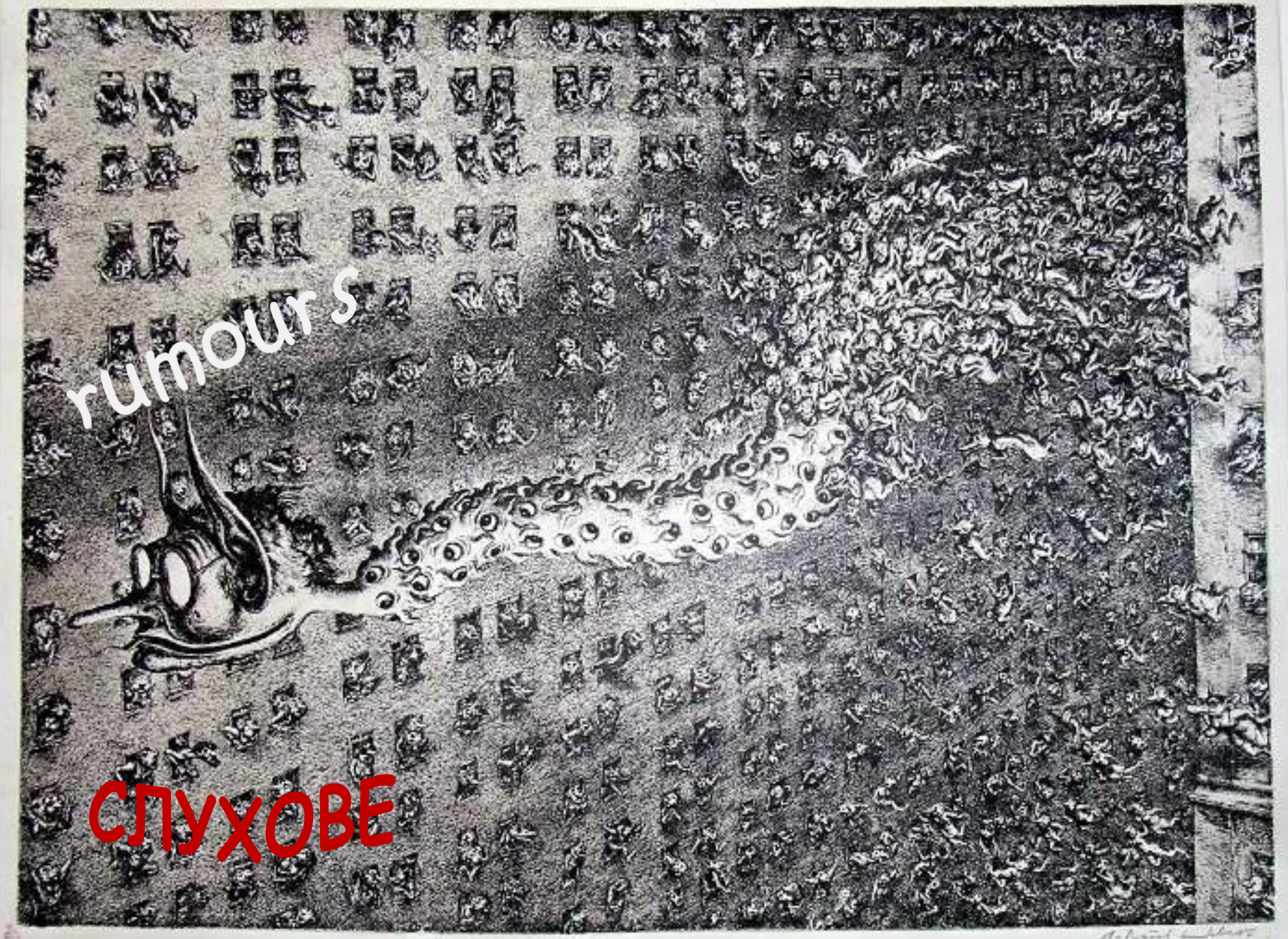
rumours
СЛУХОВЕ

ФИНЛАНДИЯ

- не е рай
- няма целодневни училища, въпреки че обучаемите получават топла храна

ВЪВ ФИНЛАНДИЯ

- не винаги има по двама преподаватели в класната стая
- Средната големина на класа може да бъде малка, но също така и висока

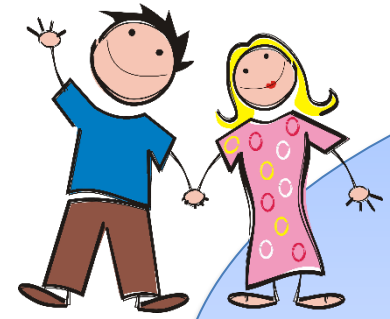

Историческо, структурно, социално и социално-политическо, педагогическо и дидактическо развитие и условия във Финландия?

ХОЛИСТИЧЕН ПОДХОД КЪМ ОБРАЗОВАНИЕТО:

Нужно е цяло село, за да се отгледа едно дете.

(~1510 -1557)
Баща на писмения Фински език

1543 Буквар ABC-Book

1548 първата библия на Фински

1686 църковен закон / kinkerit (творческо образованиезю) (Кетехизъм/четене)

Библиотеките са хола на демокрацията

“Напълно недопустимо и неприемливо е толкова много млади хора все още да не притежават основни умения за четене и писане в Европа.
Това ги поставя в риск от социално изключване, по-трудно намиране на работа и намалява тяхното качество на живот. Ние бяхме свидетели на известен напредък през последното десетилетие, но това не е достатъчно. Грамотността е в основата на всяко учене -затова аз наскоро започнах кампания за грамотност насочена към всички възрасти и особено към нуждаещи се семейства, като например ромските деца.”

Андрула Василиоу,
комисар по въпросите на образованието, културата, многоезичието и младежта / Европейска комисия, Съобщение за пресата

ГРАДИВНИ ЕЛЕМЕНТИ ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

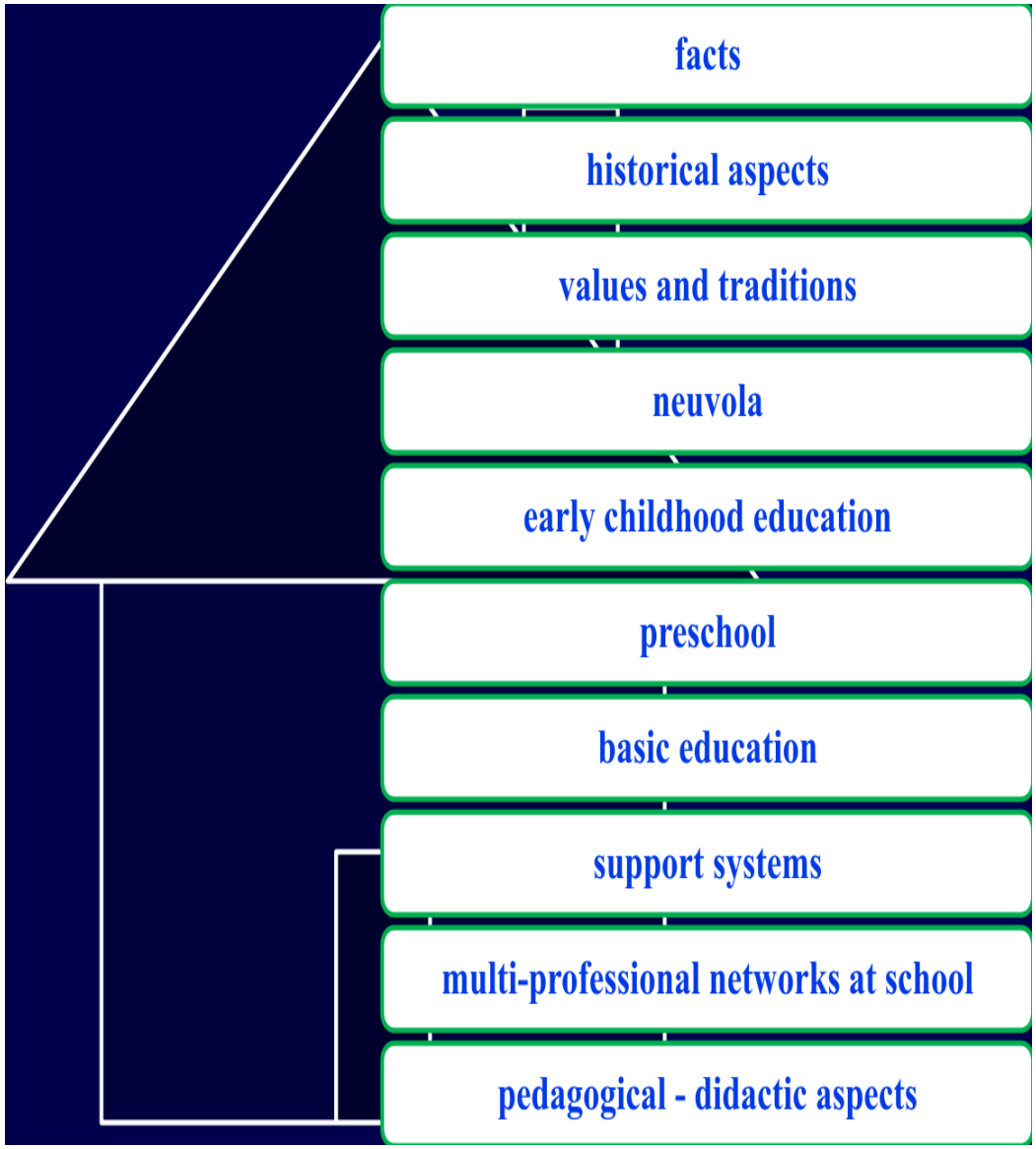

ЦЕННОСТИ И ТРАДИЦИИ

КУЛТУРА НА ДОВЕРИЕ

демокрация на договаряне / общество на съгласие и единодушие

универсален държавен модел на демократично социално благополучие

универсалност на социалното осигуряване

модел на политика поддържаща двама работещи в семейство

обществена отговорност за услуги и обслужване

образователните и социални професии са академични

Интересен факт: Когато попитате финландците кои са най-важните неща, които държавата подсигурява, те споменават здравеопазване и образование. Данъците са доста високи във Финландия, но не най-високите в сравнение с останалите европейски. Докато финландците имат впечатлението, че получават добра възвръщаемост за своите данъци под формата на *висококачествени обществени услуги*, те са готови да платят. Като цяло, те мислят че, данъците са справедлива цена за едно общество с равни възможности за всички. В допълнение всички се ползват пряко от обществени услуги. Всички финландци са присъствали в държавни училища и университети. Всеки изполвза системата на общественото здраве. Социалната държава осигурява услуги за всички, а не само за бедните.

ПЕКАИМАНЕН социален философ **2005**

http://www.b-republik.de/archiv/%E2%80%9Eauf-die-menschen-kommt-es-an%E2%80%9C

Ученето не започва с училището

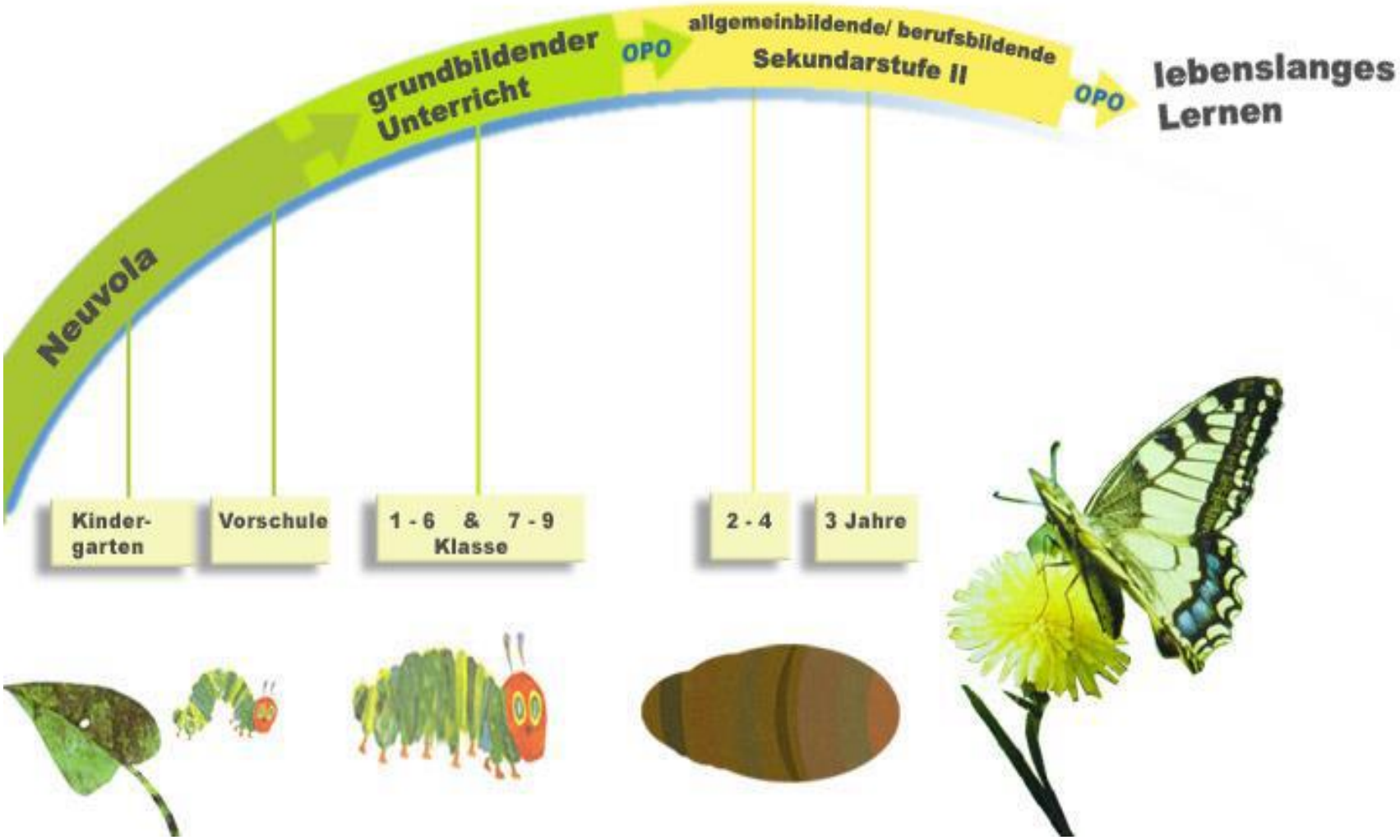
Neuvola
grundbildender Unterricht
OPO
allgemeinbildende/ berufsbildende Sekundarstufe II
OPO
lebenslanges Lernen
Kinder-garten
Vorschule
1 - 6 & 7 - 9 Klasse
2 - 4
3 Jahre

”НЕВУЛА“

е повече от просто център за консултации или здравна клиника

- 1922 първа детска здравна клиника в Хелзинки

- от 1949 до сега съществува мрежа от общински, безплатни пренатални и детски здравни клиники

- обслужване на бременни жени, бебета, деца до 7 годишна възраст, майки, бащи и родителство

- ~ 100% от бременните жени, бебетата и децата до 7-годишна възраст

Училищна здравна грижа

"НЕВУЛА"

повече от клиника за грижа за здравето на децата

- прегледи
- дългосрочно наблюдение - придружаване
- претегляне, измерване, ваксиниране
- време + изслушване
- разговори на равни начала

- посещения основани на култура на консултиране - никой не е принуден
- помощ при формалностите

НАЧАЛОТО Е ЕДНАКВО ЗА ВСИЧКИ

Финландия въвежда глобално уникален пакет за майчинство. (1938) През 1949 г. отпускането на майчинство е предоставено на всички майки.

РАВЕНСТВО

~ 95 %

~ 274,15 €/ or140€

ГРАДИВНИ ЕЛЕМЕНТИ ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

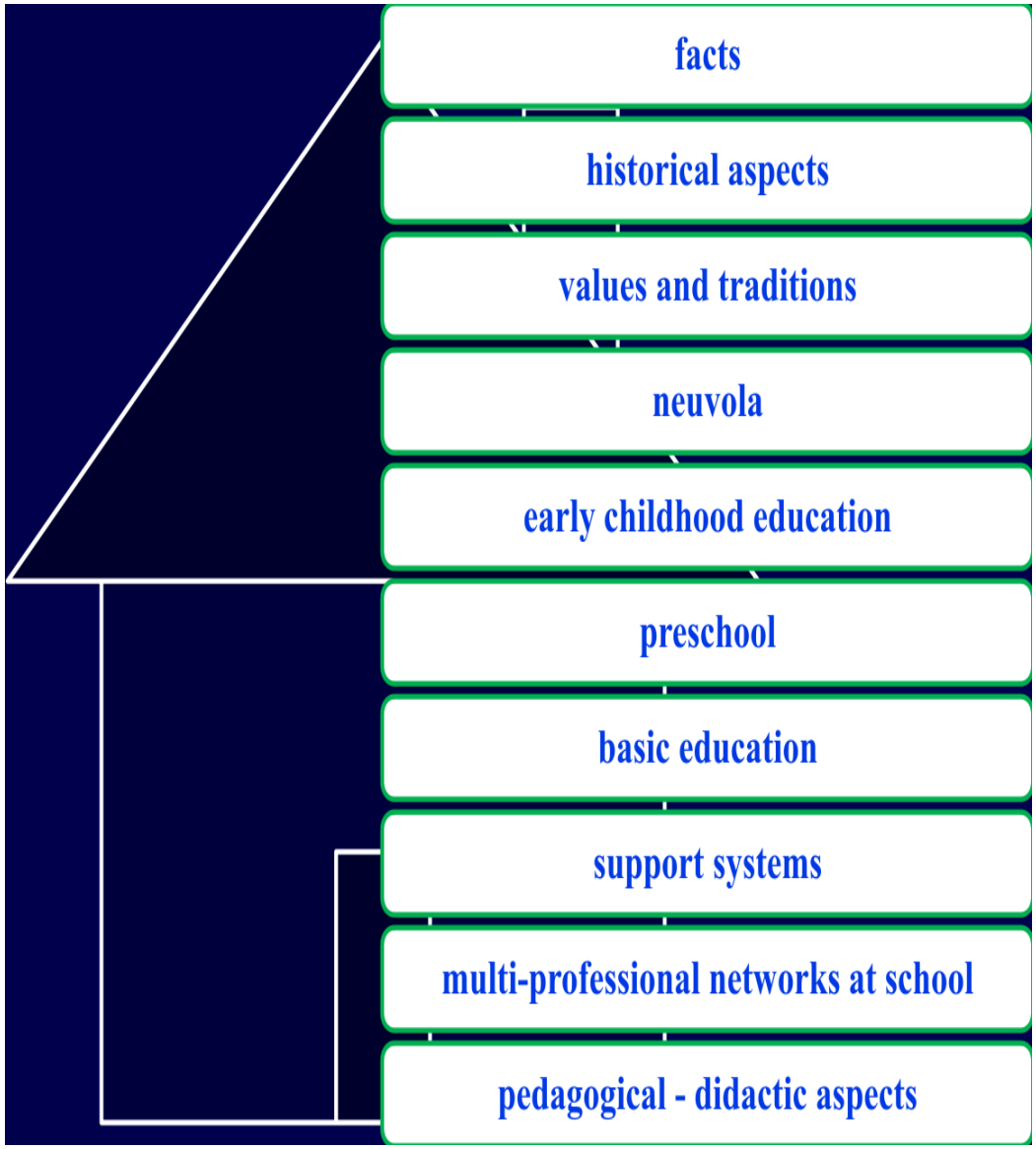

ОБРАЗОВАНИЕ И ВЪЗПИТАНИЕ В РАННО ДЕТСТВО

МРЕЖА НА РАННОТО ДЕТСТВО

ДНЕВНА ГРИЖА - СИСТЕМА ВЪВ ФИНЛАНДИЯ

- лично право на образование в ранна детска възраст (1973/1994 г.)

родителите имат право да избират между:

- ☞ да се грижат за детето у дома
- ☞ общинска/частна грижа
- ☞ семейна дневна грижа

- национална фундаментална учебна програма
- съотношение възрастен-дете
  - ☺ един възрастен/4 деца на възраст под 3г./големина група: 12
  - ☺ един възрастен/4 деца на възраст 3 –7g./ големина група: 21
  - ☺ семейна дневна грижа: един възрастен - 4 деца
- цена: най-висока ~ 290€ за цял ден – първо дете; ученици например не трябва да плащат

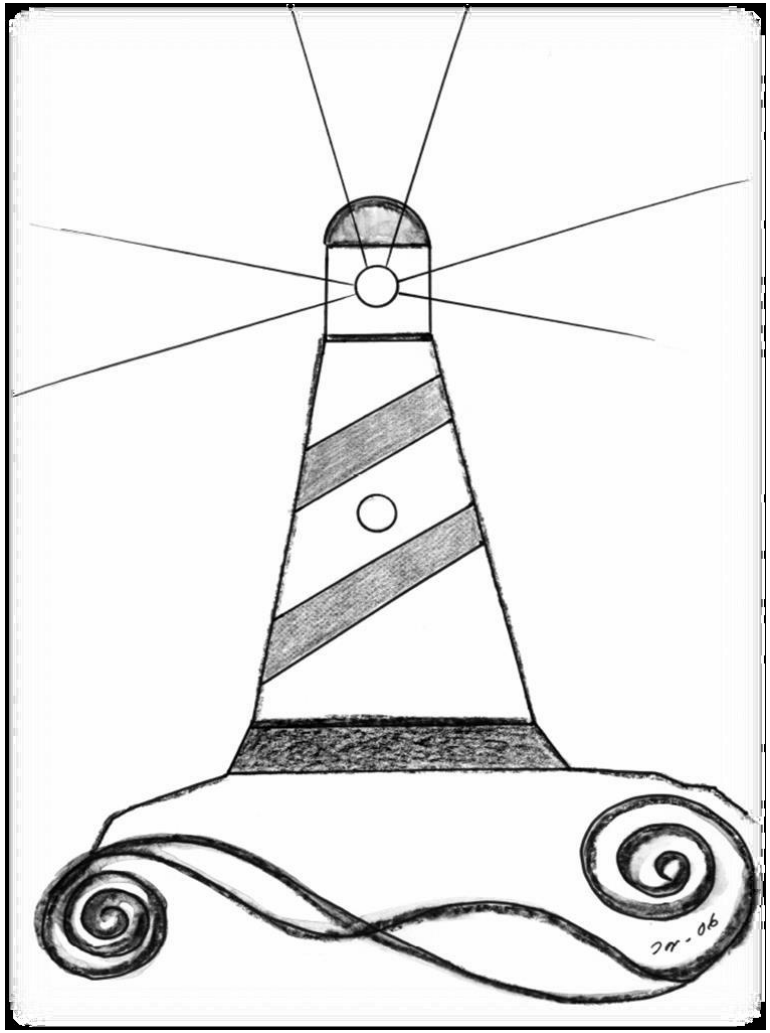

Образователно партньорство
Нашите общи правила

http://www.jyvaskyla.fi/paivahoito

„Васу“ е историята на детето, която детето, неговите родители и учителите от детската градина създават, добавяйки през годините.

Родителите и персонала на детската градина слушат детето и вярват на най-важните преживявания на детето.

Спомените, фантазиите и преживяванията на детето отразяват неговия живот.

Има собствена страна на детето, в която то разказва (препис) с думи, картини, рисунки своите собствени преживявания по време на дневната грижа.

„Васу“ на детето включва желанията и очакванията на родителите от дневната грижа, а също така определя техните идеи за образованието.

ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ

- от 6 годишна възраст
- задължително и безплатно
- 4 часа/ден

ЦЕЛИ

- ИГРАЕНЕТО НА ИГРИ е приоритетно

- стимулираща среда за холистично развитие с връстниците
- равни възможности за бъдещо обучение
- положителна представа за себе си и отношение към живота
- мотивация за учене
- окуражаване на децата проявяват своя собствена инициатива

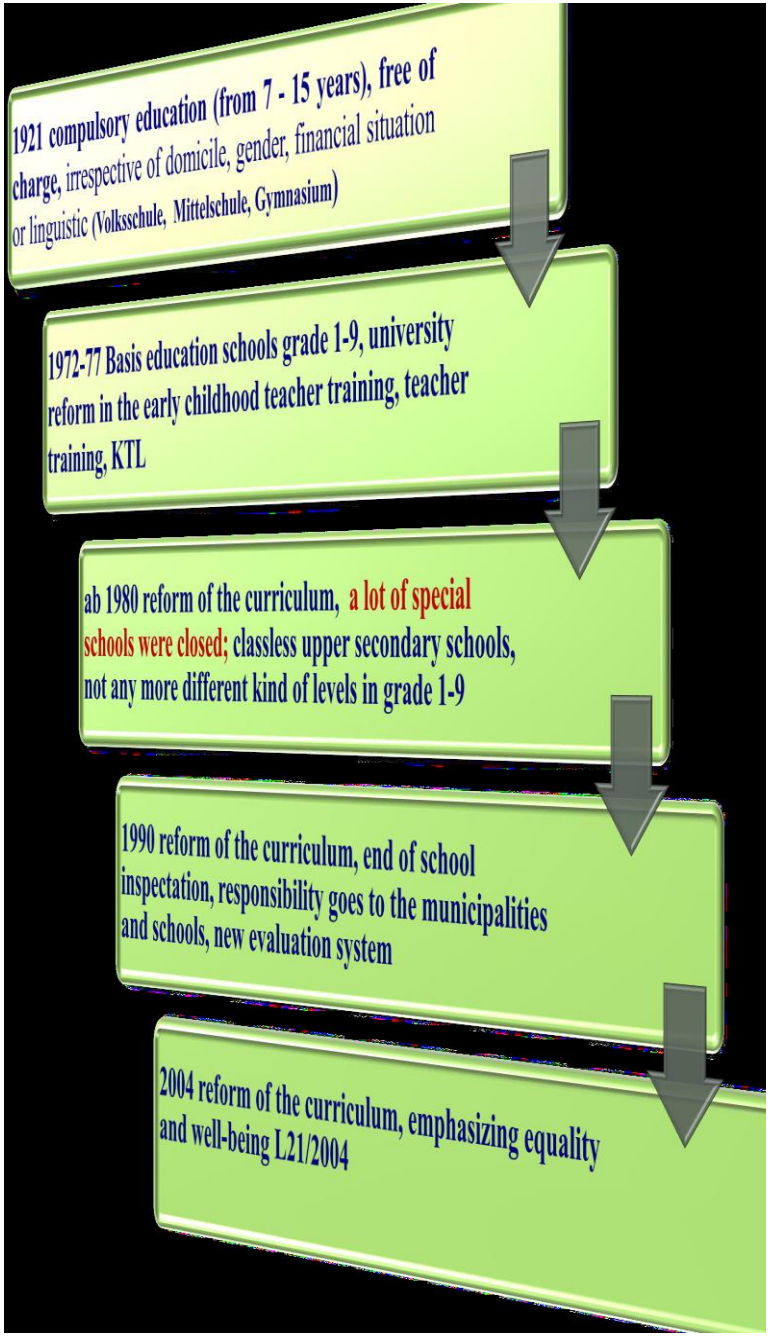

1921 задължително образование (от 7 -15 годишна възраст), безплатно, независимо от постоянно местожителство, пол, финансово положение и език

1972-77 Училища Основно образование 1-9 клас, университетска реформа в образованието за начални учители и тяхното обучение KTL.

1980 реформа на учебната програма, много специализирани училища се затварят; гимназиален етап без класове, премахване на различните видове нива в класове 1-9

1990 реформа в учебната програма, спиране на проверките по училищата, отговорността преминава към общините и училищата, нова схема за оценяване

2004 реформа в учебната програма, наблягане на равенството и подкрепата/благоденствието L21/2004

ДОКТОРАНТСКА СТЕПЕН
МАГИСТЪРСКА СТЕПЕН (2 години)
БАКЪЛАВАРСКА СТЕПЕН (3 години)
МАГИСТЪРСКА ПОЛИТЕХНИЧЕСКА СТЕПЕН (1-2 години)
БАКЪЛАВАРСКА ПОЛИТЕХНИЧЕСКА СТЕПЕН (3-4 години)
ПОЛИТЕХНИКА
ТРУДОВ СТАЖ
специализирани професинални квалификации
ТРУДОВ СТАЖ
допълнителни професиона
ТРУДОВ СТАЖ
зрелостен изпит = университетски приемен изпит
Средни училища (3 години)
професионална квалификация
Професионални училища и стажуване
Средни общообразователни училища, възраст 7 - 16
задължително образование
Образование ранно детство, възраст 1 - 6

ПРЕИМУЩЕСТВА НА ФИНЛАДСКАТА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

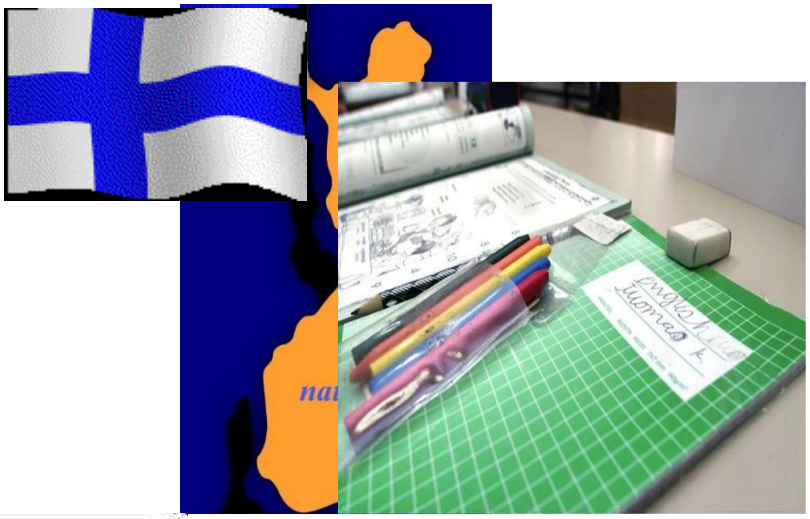

Финландия става първата страна в света, която въвежда безплатна храна в училище. (1948)

Основното образование се предоставя напълно безплатно

- култура на доверие, уважение, разбиране и признателност
- отзивчивост и сътрудничество, култура на диалогичен разговор
- отговорност и автономия в училищата и общините (децентрализация)
- обща пътека на обучение за всички до 9ти клас
    - национален критерии за оценяване по всеки предмет в 9ти клас
    - без национални тестове в средните училища
    - без инспекции/проверки в училищата след началото на 1990те
    - самооценка на предоставящите обучение, училищата, учителите и учениците

- педагогически професионалисти с високо доверие
  - високо уважавана и много популярна преподавателска професия

    (само на 10% от кандидатстващите да станат преподаватели се предоставя място за обучение)
  - високо мотивирани и талантливи студенти
  - всички учители са добре обучени (магистърска степен) и дълбоко отдадени на работата си.
  - преподавателите имат независима позиция в тяхната работа

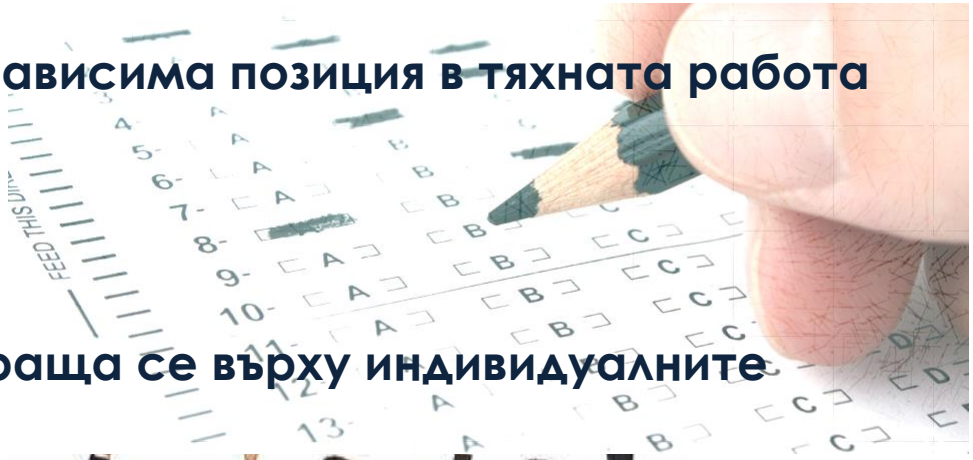

- подкрепа/благоденствие
- подкрепяща система фокусираща се върху индивидуалните обучителни процеси
- мулти професионални мрежи

ОИСР ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИКОНОМИЧЕСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО И РАЗВИТИЕ

OECD

Първото нещо което може да се забележи е, че тези училища предлагат повече от образование. Тези училища обгрижват изцяло. / Това са училища с пълен набор от услуги./ Те предоставят ежедневно топла храна за всеки ученик, здравно и дентално обслужване. Те предлагат съвети и насоки, консултации от психолог, достъп до широк спектър от грижа за психичното здраве и други услуги както за ученици така и за семейства в нужда. Всички тези услуги са безвъзмездни. Тяхната достъпност за всички отразява дълбоко обществено обвързване с благосъстоянието на всички деца.

PISA

http://www.oecd.org/pisa/pisaproducts/46581035.pdf

ГРАДИВНИ ЕЛЕМЕНТИ ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

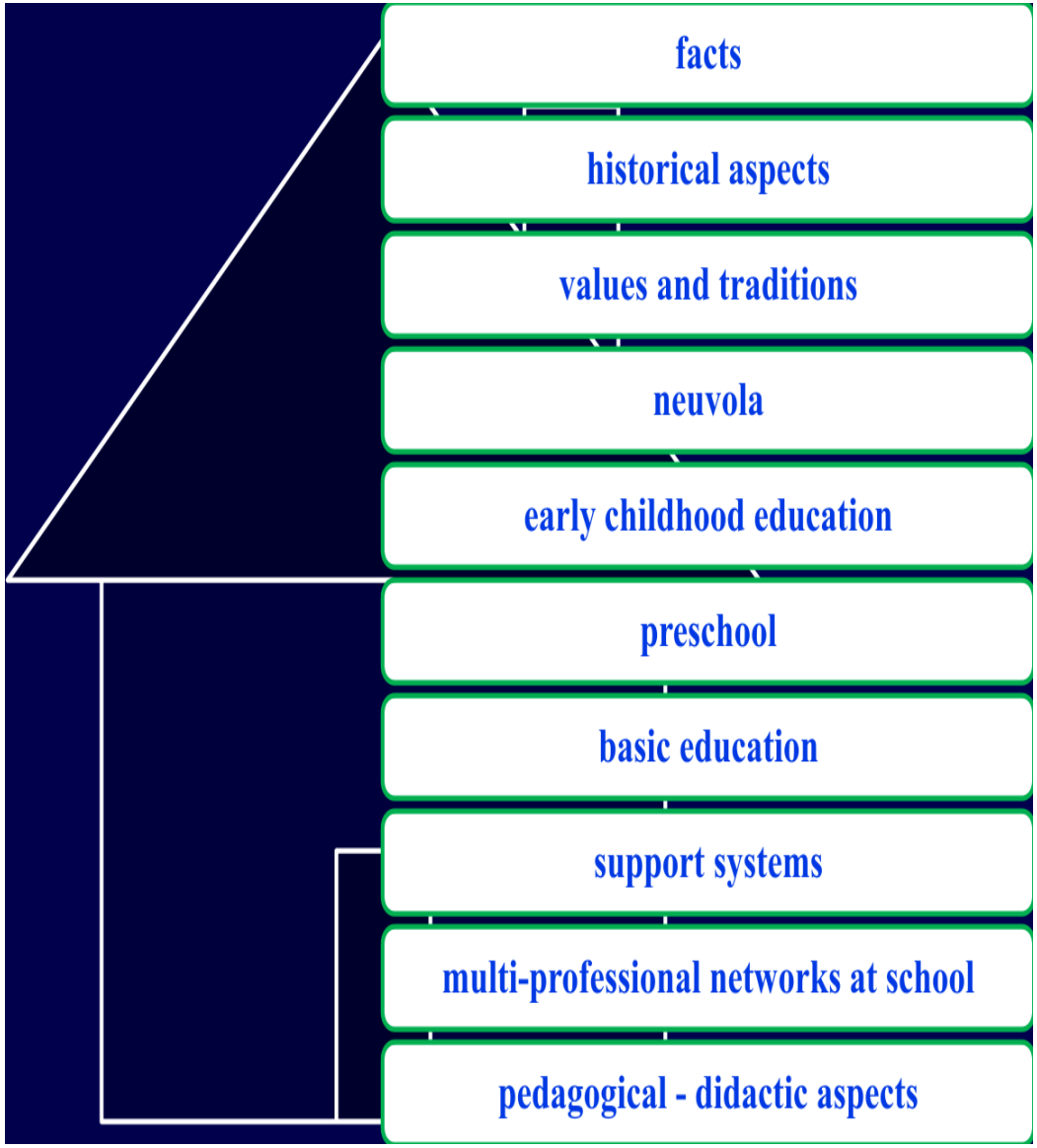

ПОДКРЕПЯЩИ И ПОДДЪРЖАЩИ СИСТЕМИ

ЧАСТНО ОБУЧЕНИЕ В ГЕРМАНИЯ (2015)

- **16 % получават редовно частно обучение на възраст от 6 до 16**

- **родителите изразходват приблизително 879 милиона евро за частно образование /частни уроци/**

Финландия е по пътя от интеграция към приобщаване

По пътя...

Всяко дете има възможността да посещава училище (9-11 години)
По-голямата част получават удостоверение за завършване (отпаднали: ~ 0,3%)

"Училище за всички" е ясно написано в закона за Основно образование
Специална подкрепа в образованието трябва да се предлага в нормални условия (ако е възможно)
Съсредоточаване върху индивидуалните умения на детето

Всеки трябва да може да се чувства като приет и ценен член на училищната общност

ДЕЦАТА УЧАТ РАЗЛИЧНО

Erilainen oppija

Проблемите с обучението са проблеми на възрастните, защото те трябва да намерят начини за образоване и обучителни методи за да улеснят ученето на децата.

Анита Кангас 2003

ФИЛОСОФСКО ОТНОШЕНИЕ

Programmfür"GemeinsameSchulefüralle"(ZentralamtfürUnterrichtswesen2007a)

Приобщаването е по-скоро въпрос на нагласа и процес отколкото постигнато условие.

ГРАДИВНИ ЕЛЕМЕНТИ ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

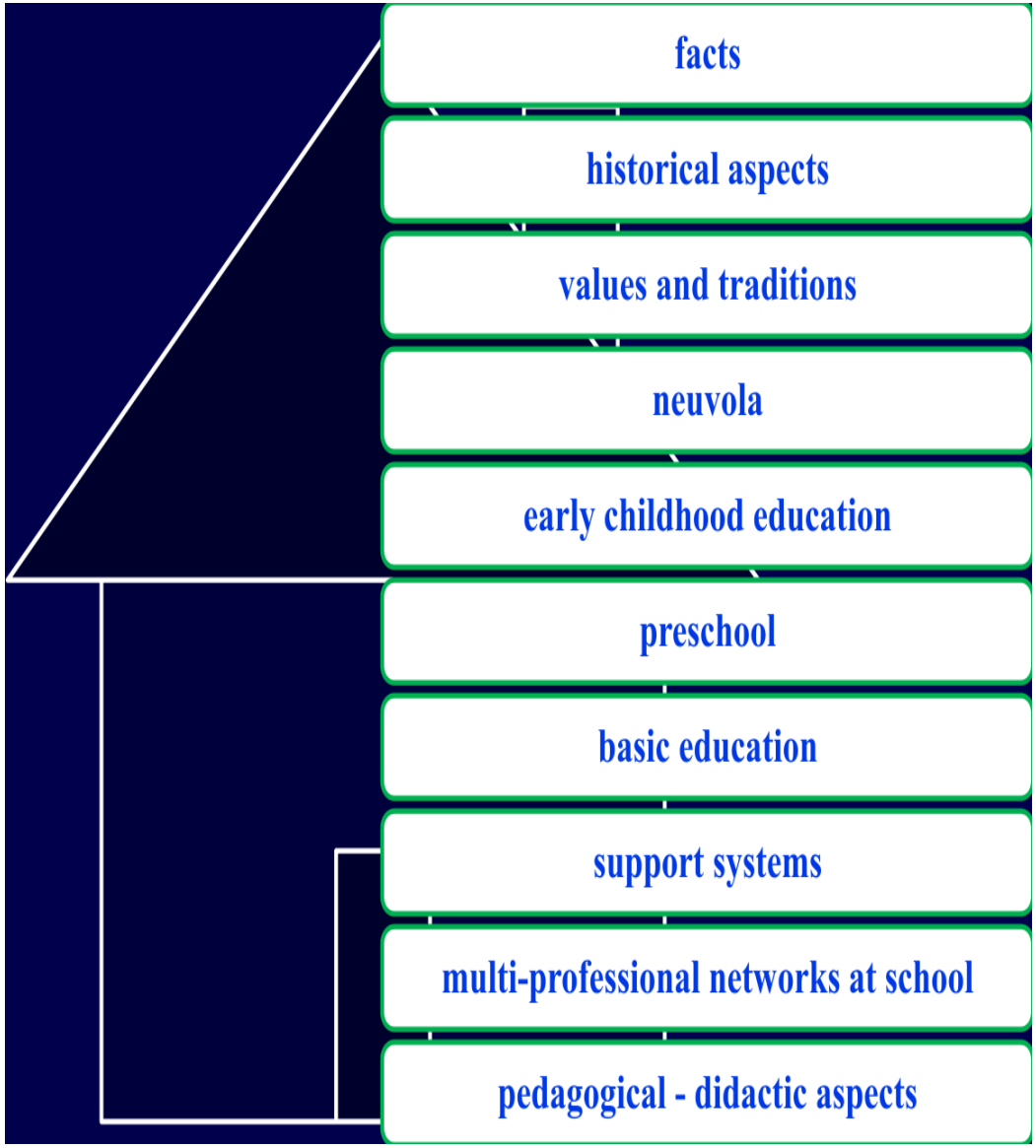

МУЛТИ-ПРОФЕСИОНАЛНИ МРЕЖИ В УЧИЛИЩАТА

РЕСУРСНИТЕ УЧИТЕЛИ ПРЪСЪСТВАТ ВИНАГИ В

детските градини, предучилищна подготовка, основно образование, в средни и професионални училища

Национални ръководни принципи

Социални грижи и подкрепа за ученици и обучаеми е право на всяко дете и задължение на всяко училище.

Във всяко училище трябва да има

екип за ученическа подкрепа,

който сътрудничи с родители за да подкрепя благосъстоянието на учениците и въпроси, свързани с ученето или социално-емоционалното здраве, взаимодействия и взаимоотношения.

СОЦИАЛНИ ГРИЖИ И ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИ ВЪВ ФИНЛАНДИЯ

НАЦИОНАЛНО НИВО

- **Задължителен и обвързващ нов закон за ученето, социални грижи и подкрепа от 1.8.2014**

ОБЩИНСКО НИВО

- управителен комитет/съвет: **отговаря за планиране, разработване, развитие и оценка на общинските стратегии и служби за грижа за учащите; План за благоденствие на децата и младите хора (HYVIS)**

УЧИЛИЩНО НИВО

- ***Екип за покрепа на ученика*** в училище ***(K-OHR)*** **отговарящ за разработването, развитието, осъществяването и оценката на план за действие за обучение по отношение на здравето, благопоучието и сигурността.**

ИНДИВИДУАЛНО НИВО

- ***Училищна сестра, психолог и социален работник*** **и може би други хора са част от** ***мулти-професионалния екип (МПЕ);***

те са отговорни за осигуряването и подобряването на благополучието, здравето и безопасността на учениците

БЛАГОПОЛУЧИЕ НА УЧЕНИКА В УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ (K-OHR)

Благополучието засяга всички нас

Благополучието и сигурността са централни задачи на всички в училищната общност

Фокус върху превенцията

Те са активно въвлечени в планирането и прилагането.

- **планиране, координиране, оценка на училищния план за благополучие подкрепа, безопасност и здраве**

- **отговаря за училищна култура на подкрепа на обучението на учениците, благополучие, здраве, безопасност и взаимодействие с останалите.**

ПРИМЕРИ НА ВЪЗМОЖНИ ТЕМИ В ЕКИПА ЗА ПОДКРЕПА НА УЧЕНИКА (K-OHR)

- ✧ Предотвратяване на тормоз, насилие и изключване
- ✧ Здраве и безопасност на и в учебната среда
- ✧ Емоционални и социални умения, както и психическо благосъстояние
- ✧ Сътрудничество с хора и институции извън училище
- ✧ Участие на обучаващи се и настойници
- ✧ Гладък преход от едно училищно ниво към друго

Einzelne Lerner kein Gegenstand gemeinschaftlicher Lernerberatung!

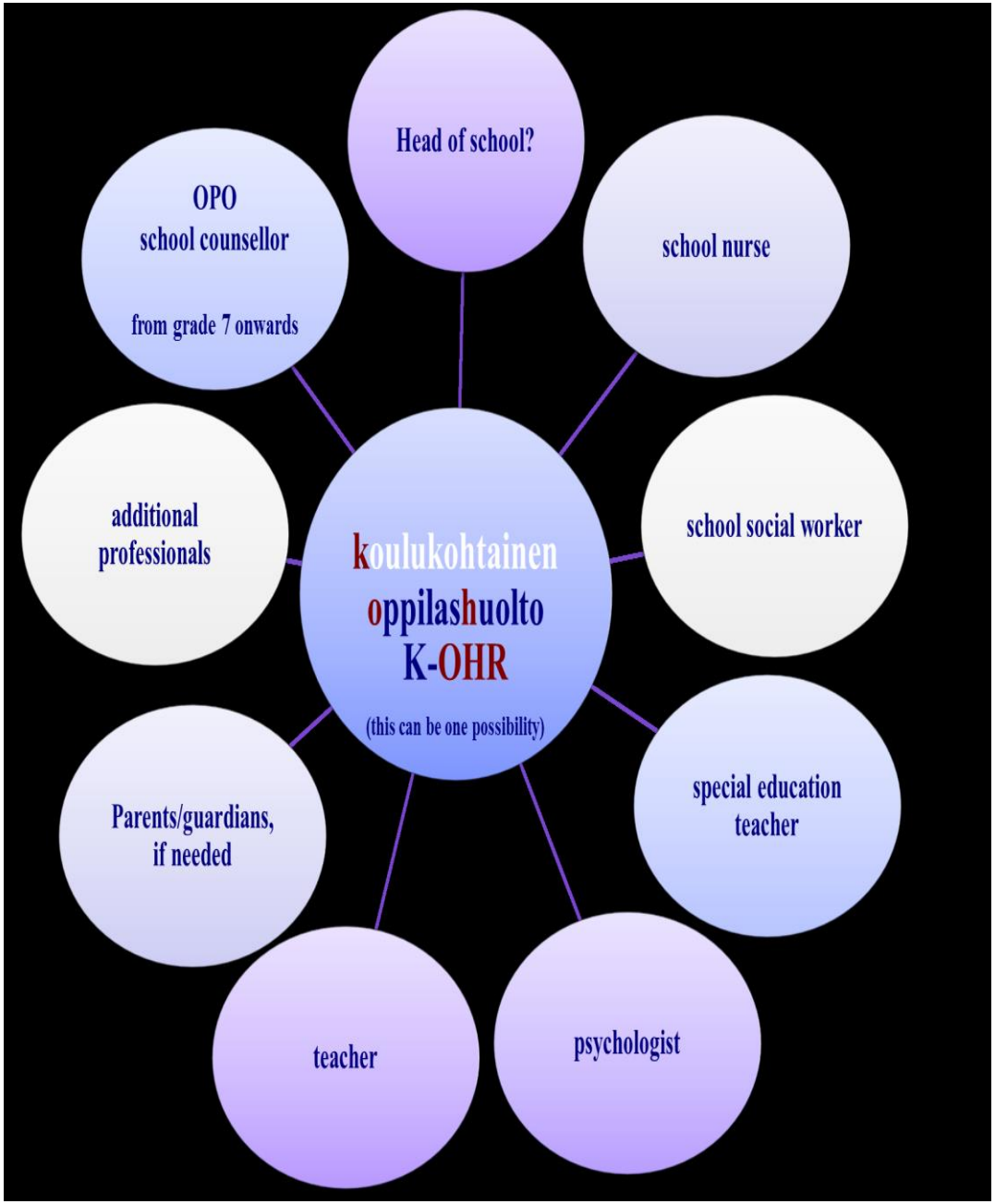

това е един вариант

Директор на училище?

Училищна сестра

Училищен социален работник

Ресурсен учител

Психолог

Учител

Родители/настойници (ако се налага)

Допълнителни професионалисти/специалисти

Училищен съветник (от 7 клас нагоре)

ИНДИВИДУАЛНА ОБУЧИТЕЛНА ПОДКРЕПА

Всеки има право да се радва на благосъстояние

- Трябва да има доверие в поверителността и пазенето на тайна
- Благополучието на ученика има приоритет
- Ако е нужно или се налага трябва да има декларация за съгласие от ученика и/или законните настойници
- **това е право на учащия се (законните настойници не могат да забранят)**

- мерките трябва да бъдат приложени в рамките на 7 дни (ако е нужно или се налага - веднага)

- вземането на мерки се обмислят случай по случай, винаги включващи документ за правна ситуация (peda-wilma)

училищна сестра, училищен психолог, училищен социален работник

Училищна сестра
или
Училищен социален работник
или
Училищен психолог или всички тях
Други лица, които самият ученик иска да присъстват
Един възможен пример за (МПЕ) Мулти-професионален екип
Ученикът / обучаемият трябва да даде декларация за съгласие
Законен настойник?
УЧИТЕЛ?

УЧИЛИЩНА МЕДИЦИНСКА СЕСТРА: ЗДРАВЕ И БЛАГОПОЛУЧИЕ

- Отворени часове за консултации за всички услуги на сестринството: (напр. Психично здраве, злоупотреба с наркотици сексуално здраве …
- Прегледи във всеки клас
- Обстойни прегледи в класове 1, 5, 8 / законните настойници присъстват фокус върху благосъстоянието на цялото семейство
- превенция и първа помощ
- в контакт със законните настойници, учителите, ако е необходимо с „невула“, специалисти …
- Обикновено е член на МПЕ
- Член на екипа за спешни случаи или кризи
- Дентална грижа

МРЕЖА В УЧИЛИЩЕ

ОПО

ПОНЯТИЕ ЗА ВСЕСТРАННИ КОНСУЛТАЦИИ И СЪВЕТИ БАЗИРАНИ НА ВАН ЕСБРОЕК § ВАТС 1998

Консултиране на учениците
- подкрепа за растежа и развитието на учениците

Училищно консултиране
- Подобряване на уменията за обучение / планиране / предположения

Образование и обучение
- Бъдещо образование, работа – консултиране и съвети

КУЛТУРА НА ДИАЛОГ, ОБСЪЖДАНЕ И ДИСКУСИИ

РЕСУРСНИТЕ УЧИТЕЛИ ПРЪСЪСТВАТ ВИНАГИ В

детските градини, предучилищна подготовка, основно образование, в средни и професионални училища

Колкото по-рано и колкото е възможно и необходимо

Фокус върху:

- четене, писане, математика, чужди езици
- подчертаване на силните страни на обучаемия
- осигуряване на положителни резултати от обучението
- обръща се внимание на индивидуалните обучителни потребности
- развиване и подпомагане на *‚да се научим да учим‘*
- опитва се да предпази детето от повтаряне на класа

Специалните учители не се специализират по време на обучението си
(широко обхватно / задълбочено обучение)

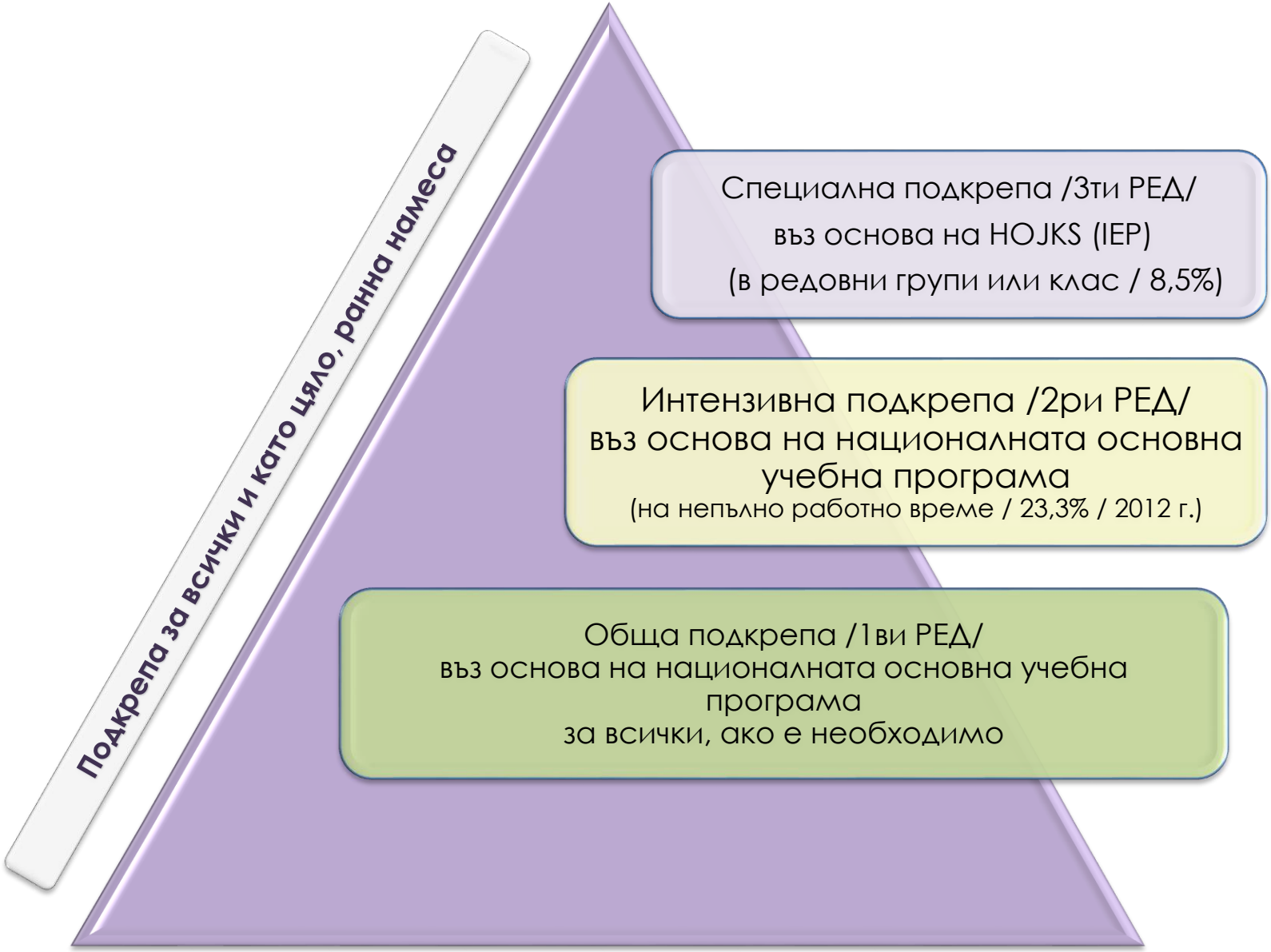

Центрове за дневни грижи - предучилищни - 1 -9 (10) средни училища

ГРАДИВНИ ЕЛЕМЕНТИ ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

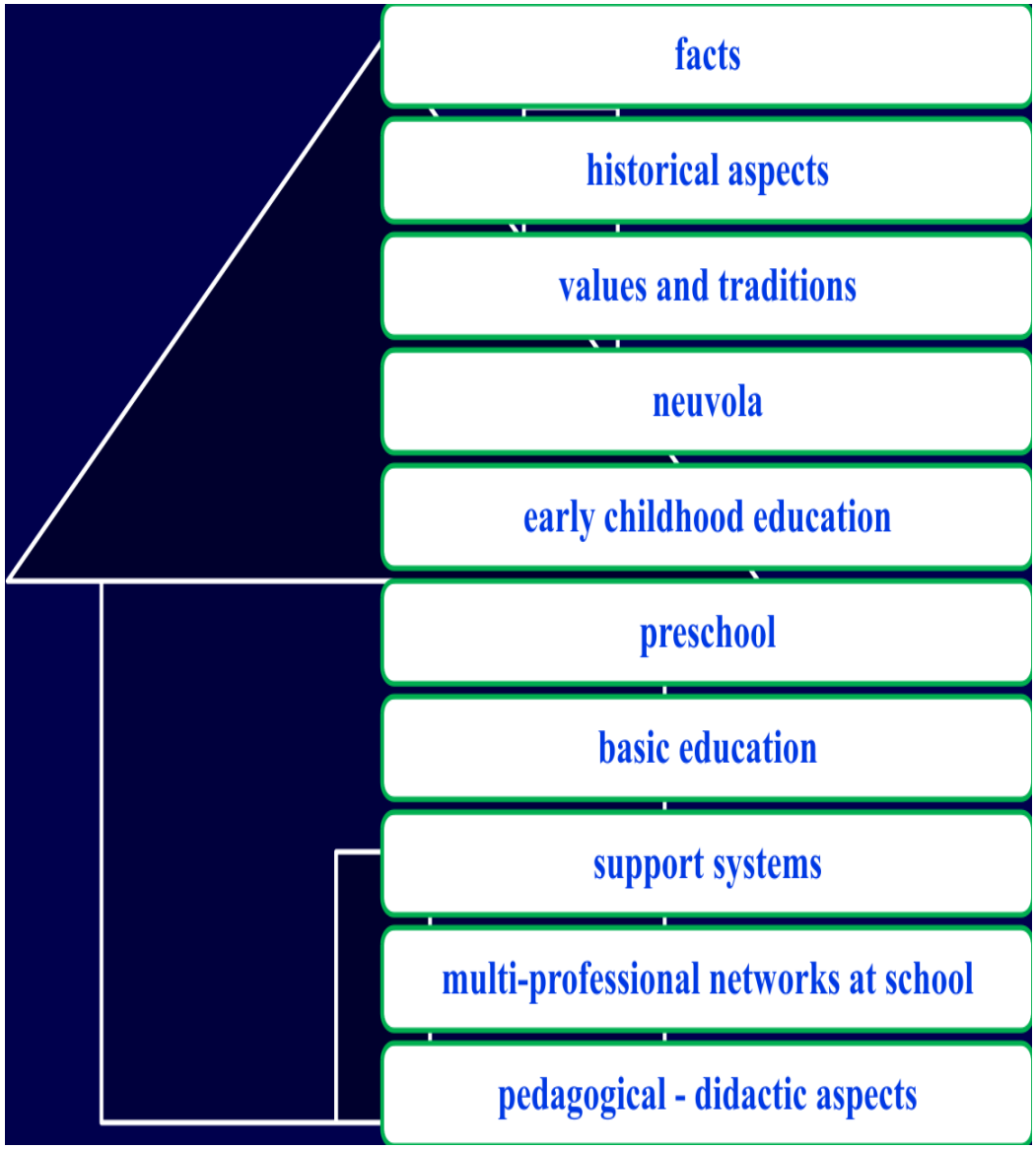

ПЕДАГОГИЧЕСКИ И ДИДАКТИЧНИ АСПЕКТИ

УРОЦИТЕ И УЧЕНЕТО СА КАТО ПОКАНА ЗА ШВЕДСКА МАСА - ЕДИНСТВЕНОТО НЕЩО, КОЕТО ТРЯБВА ДА НАПРАВИТЕ, Е ДА СЕ ОБСЛУЖИТЕ

ПЕДАГОГИЧЕСКИ АСПЕКТ

- Доверие, вяра и увереност в възможностите за учене на всички ученици;

- всеки ученик има някакви умения;
- съсредоточаване върху силните страни - без подчертаване на слабостите;
- уважително взаимодействие;
- диалогична култура на разговорите;
- положителна учебна атмосфера;
- честен интерес към учениците;
- откриване и популяризиране на умения.

Ерих Кестнер

Няма нищо добро -
с изключение на направеното!

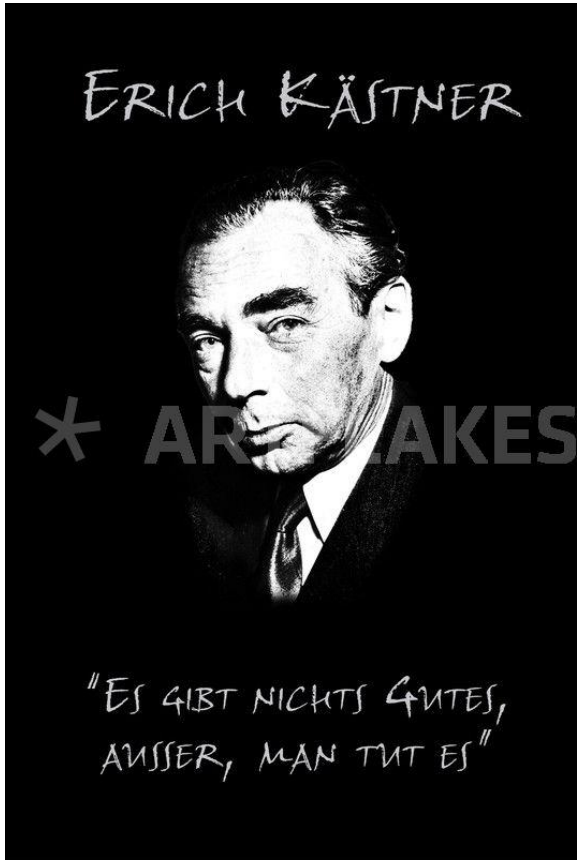

http://www.pearsonfoundation.org/oecd/finland.html